

Cooperació i Serveis a la Comunitat

La matèria de Cooperació i Serveis a la Comunitat de l'ESO cerca inculcar la importància del desenvolupament sostenible, despertar la curiositat, l'actitud crítica, el pensament dels alumnes i la igualtat d'oportunitats entre gèneres. Cal pensar en la necessitat de formar ciutadans i ciutadanes qualificats, però també alumnes reflexius, capaços d'analitzar l'entorn en què viuen i de comprometre's en la seva millora. L'educació és una eina de millora social, que ha de ser capaç de formar éssers complets, amb una dimensió tant intel·lectual com humana i moral. Per aquesta raó, cal anar avançant també en aquelles competències que recullen valors i habilitats cíviques. Tant els sabers que s'adquireixen com els criteris d'avaluació connecten amb la resta de matèries del currículum.

El desenvolupament curricular de la matèria Cooperació i Serveis a la Comunitat respon al marc competencial de la LOMLOE i, en conseqüència, contribueix al desenvolupament de les competències clau i a l'assoliment dels objectius d'etapa que s'han definit per a l'ESO.

Tot i la pluralitat d'experiències de Cooperació i Serveis a la Comunitat, amb accents i sensibilitats diferents, hi ha un cert grau d'unanimitat a l'hora de definir una activitat complexa que integra el servei a la comunitat amb l'aprenentatge de continguts, competències, habilitats o valors. Així, la intencionalitat pedagògica i la intencionalitat solidària van molt lligades. Aquesta proposta, que parteix d'elements tan coneguts com el servei voluntari a la comunitat, permet introduir elements d'innovació educativa i l'adquisició d'aprenentatges.

Cooperació i Serveis a la Comunitat de 1r a 3r de l'ESO és de caràcter opcional i contribueix a satisfer l'assoliment dels objectius de l'ESO i el desenvolupament de les vuit competències clau. S'hi treballen un total de sis de competències específiques.

Aquesta matèria va destinada a alumnes amb esperit crític i amb ganes d'aportar canvis i propostes de millora davant de diverses situacions dins dels contextos personal, escolar, social i professional que ens envolten. Per tant, han de tenir una actitud de compromís envers la societat i l'entorn.

La Cooperació i Serveis a la Comunitat és una proposta educativa que combina processos d'aprenentatge i de servei a la comunitat en un sol projecte ben articulats en el qual els participants es formen tot treballant sobre necessitats reals de l'entorn amb l'objectiu de millorar-lo. És un projecte educatiu amb utilitat social.

Els sabers bàsics de viure en societat, interactuar amb l'entorn i comprendre com són les relacions que s'estableixen i les normes de funcionament que les regeixen, resulten essencials perquè els alumnes puguin assumir els seus drets i responsabilitats, exercint la ciutadania i orientar el seu compromís cívic, qüestions

d'especial importància en una etapa educativa en què els alumnes adolescents precisen d'experiències formatives que els permeti construir el seu criteri, la seva identitat, la seva autonomia i el seu entorn social.

Els sabers bàsics de la matèria Cooperació i Serveis a la Comunitat estan estructurats en dos blocs: Reptes del Món actual i Compromís Cívic.

L'organització dels sabers en el currículum no implica cap temporalització ni ordre cronològic en el seu tractament a l'aula. S'han de treballar de manera competencial perquè vagin sempre lligats al desenvolupament de les competències específiques que contribueixen al perfeccionament de les competències clau. Els criteris d'avaluació són indicadors que permeten mesurar el grau de desenvolupament de les competències i el professorat pot connectar-los de forma flexible amb els sabers de la matèria durant el procés d'ensenyança-aprenentatge.

Les competències i sabers s'han de treballar a partir de situacions d'aprenentatge, connectades amb la realitat i que convidin els alumnes a la reflexió i a la col·laboració. Per això es recomana un treball interdisciplinari que afavoreixi una assimilació més profunda i estendre les arrels cap a altres matèries.

La matèria Cooperació i Serveis a la Comunitat contribueix a l'anàlisi d'una realitat social cada vegada més diversa i canviant fruit de l'acció humana, implica concebre un aprenentatge dels alumnes com una invitació al coneixement de si mateixos i del món que els envolta, a la participació i al compromís social.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

1. Entendre la importància dels hàbits saludables i sostenibles basant-se en els sabers científics per adoptar-los i promoure'ls en el seu entorn.

A dia d'avui, un dels més importants reptes de la nostra societat és evitar la degradació del medi ambient.

Per això hem d'adoptar un model de desenvolupament sostenible. És essencial que la societat entengui la dependència del medi natural per poder valorar la importància de la seva conservació i actuar de forma conseqüent i compromesa amb aquest objectiu. És important desenvolupar uns hàbits sostenibles com a manteniment i millora de la salut humana perquè existeix un vincle entre el benestar humà i la conservació del medi natural.

El desenvolupament d'aquesta competència específica és que els alumnes mostrin una actitud compromesa amb el respecte i la cura de l'entorn contribuint als Objectius de Desenvolupament Sostenible definits per l'ONU.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL1,CP1, STEM3, STEM5, CD1, CD3, CPSAA1, CPSAA2, CC1, CC2, CCEC1.

- 2. Indagar, argumentar, dissenyar i elaborar produccions pròpies sobre problemàtiques que ens envolten, que siguin de caire social, per desenvolupar un pensament crític, respectuós amb les diferències i que contribueixi a la construcció de la pròpia identitat i a valorar el conjunt de la societat.**

El desenvolupament personal és determinant en la formació integral dels alumnes.

Per això és imprescindible fomentar el respecte als principis i valors com la solidaritat, la igualtat de gènere, la cura del patrimoni cultural, el voluntariat, el foment de la pau i la cooperació.

L'adquisició d'aquesta competència específica té com a finalitat que l'alumne analitzi críticament els problemes socials que l'envolten i adopti un compromís amb el seu entorn social.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL5,CP3, CD1, CD3, CPSAA1, CPSAA3, CC2, CC3, CE1, CCEC4.

- 3. Cercar, seleccionar, tractar i organitzar informació sobre temes rellevants del nostre entorn que impliquin una necessitat d'intervenció, usant fonts diverses per adquirir coneixements per elaborar i expressar respostes en diversos formats.**

Les destreses associades a la recerca, selecció i tractament de la informació són instruments imprescindibles en tota situació d'aprenentatge.

Els alumnes han d'adquirir i incorporar dades, continguts i sabers, destriant-ne aquells que siguin verços i fiables, mitjançant la utilització de sistemes de recerca, bases de dades, plataformes de recursos en entorns digitals i altres tipus de documents.

El desenvolupament d'aquesta competència específica té com a finalitat que l'alumne realitzi diferents productes en distints formats que permetin l'aprofitament i la utilització contextualitzada de la informació.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL1, STEM3, CD1, CD2, CD3, CPSAA3, CC2, CC3.

4. Conèixer i participar de forma activa en diferents òrgans del context escolar (comissions, assemblea de delegats, consell escolar, voluntariat dins del centre...).

L'exercici del coneixement de la realitat del centre constitueix una de les primeres aproximacions al servei a la comunitat educativa.

Els alumnes han d'aprendre a treballar en equip, a sentir-se partícips d'un projecte i experimentar la millora del centre.

El desenvolupament d'aquesta competència específica té com a finalitat que els alumnes aprenguin a reconèixer diferents tipus d'òrgans educatius i que s'involucrin de manera activa.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL1, CP1, CD3, CPSAA3.

5. Conèixer i col·laborar amb les entitats de voluntariat de l'entorn i amb els canals de participació ciutadana, tant els institucionals com els d'ONG i l'associacionisme juvenil.

L'exercici del coneixement de la realitat que ens envolta constitueix una de les primeres aproximacions a les diferents entitats de l'entorn.

Els alumnes han d'aprendre a treballar en equip, a sentir-se partícips d'un projecte i experimentar la millora de l'entorn.

El desenvolupament d'aquesta competència específica té com a finalitat que els alumnes aprenguin a reconèixer diferents tipus de realitats que els envolten i que s'involucrin en diferents projectes.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CP1, CP3, CPSAA1, CPSAA3, CE1.

6. Desenvolupar una actitud d'atenció i servei, practicant l'escolta activa, cooperant entre col·lectius separats generacionalment i amb col·lectius vulnerables, per afavorir l'autoestima personal.

Apropar els alumnes a la societat que els envolta en el vessant emocional.

Els alumnes s'impliquen en l'acompanyament i participació en activitats que afavoreixen les relacions intergeneracionals i amb col·lectius vulnerables.

El desenvolupament d'aquesta competència específica té com a finalitat que l'alumne millori la seva relació amb altres generacions i pugui conèixer, entendre i valorar positivament allò que va ocórrer en el passat, així com també relacionar-se amb col·lectius vulnerables, per augmentar la seva autoestima.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del perfil de sortida: CCL1, CP1, CP2, CP3, CD2, CPSAA1, CC1, CCEC3, CCEC4.

criteris d'avaluació

Competència específica 1

- 1.1 Proposar i adoptar hàbits individuals i col·lectius sostenibles analitzant d'una manera crítica les activitats pròpies i alienes basant-se en els coneixements adquirits i la informació disponibles.
- 1.2 Proposar i adoptar hàbits individuals i col·lectius saludables analitzant d'una manera crítica les activitats pròpies i alienes (alimentació, higiene, postura corporal, activitat física...), amb una actitud crítica, basant-se en els coneixements adquirits.
- 1.3 Interpretar el paisatge de forma crítica analitzant els seus elements i reflexionant sobre l'impacte ambiental i els riscos naturals derivats de les accions humanes.

Competència específica 2

- 2.1 Identificar, valorar i mostrar interès pels principals problemes i reptes que afecten la societat.
- 2.2 Argumentar de forma crítica sobre els problemes socials que envolten l'alumne, per exemple: desigualtat social, crisi energètica, massificació, impactes ambientals... mitjançant els coneixements adquirits, contrastant i valorant fonts diverses.

Competència específica 3

- 3.1 Elaborar i expressar continguts propis en diferents formats mitjançant la recerca i la selecció.
- 3.2 Contrastar i fonamentar els arguments sobre temes i esdeveniments del nostre entorn.
- 3.3 Tractar i presentar la informació objecte de recerca.

Competència específica 4

- 4.1 Prendre consciència de la quantitat d'òrgans del context escolar que envolten l'alumne.
- 4.2 Conèixer les funcions i competències dels òrgans del context escolar.
- 4.3 Contribuir i participar en el funcionament dels diferents òrgans escolars.

Competència específica 5

- 5.1 Prendre consciència de la quantitat de voluntariat que envolta l'alumne mitjançant l'estudi de diferents tipus d'entitats.
- 5.2 Conèixer les funcions i competències del voluntariat que envolta l'alumne.
- 5.3 Promoure el funcionament de projectes dins d'aquestes entitats de voluntariat amb una implicació personal.

Competència específica 6

- 6.1 Desenvolupar i demostrar una actitud de respecte i Cooperació cap a altres generacions i cap a col·lectius vulnerables.
- 6.2 Contribuir activament al desenvolupament de projectes en el marc de l'àmbit sociocomunitari de referència per als alumnes, adreçats, principalment, a entitats del tercer sector.

Sabers bàsics

A. Reptes del món actual

- Emergència climàtica: canvis climàtics, escalfament global, cimeres del clima (CUP)
- Biodiversitat. Riquesa i valor natural i cultural.
- Consum responsable: esgotament dels recursos naturals, contaminació dels recursos naturals, consumisme.
- Tècniques de la informació. Seguretat i benestar digital.
- Igualtat. Situacions discriminatòries de les nines i de les dones en l'entorn. Rols de gènere i la seva manifestació en tots els àmbits de la societat i de la cultura.
- Vida activa i hàbits saludables. Salut física. Salut social. Salut Mental

B. Compromís cívic

- Alteritat. Respecte i acceptació de l'altre. Comportaments no discriminatoris i contraris a qualsevol actitud diferenciadora i segregadora.
- Conservació i defensa del patrimoni històric, artístic i cultural.
- Consciència ambiental, respecte, protecció i cura dels éssers vius i del planeta.
- Seguretat vial i mobilitat sostenible.
- Identificació i gestió de les emocions i la seva repercussió en comportaments individuals i col·lectius. Educació emocional.
- Escolta activa entre generacions i col·lectius vulnerables.
- Entitats de voluntariat: ONG, canals de participació ciutadana, associacionisme juvenil.

